

Miguel Cervantes de Saavedra (1547. – 1616.)

GRADANSKA BIOGRAFIJA

- Alcalá de Henares, nedaleko od Madrida
- mlad je stupio u vojnu službu; u bici kod Lepanta 1571. g. teško je ranjen, lijeva mu ruka trajno ostaje oduzeta
- pri povratku u Madrid zarobili su ga turskih gusara (5 godina proveo kao rob u Alžiru)
- vrativši se u domovinu, neko je vrijeme radio kao poreznik
- sve do smrti borio se sa životnim nedaćama: nesretan brak, sukobi s pravosuđem, boravak u zatvoru, neimaština, česte selidbe u potrazi za poslom i pokroviteljima
- pokušao je emigrirati u Ameriku (zamolba mu je odbijena)
- premda već za života glasovit književnik, jedva je preživljava
- umro je osamljen i siromašan **1616.** u Madridu (iste godine kao i Shakespeare) ⇒ **kraj renesanse**

SADRŽAJ ROMANA

- opis pustolovina siromašnog plemića **Alonsa Quijana [Alonso Kihano]**, koji je, čitajući mnogo viteške romane, odlučio postati *vitez-skitnik*
- nagovorio je seljaka Sancha Panzu da mu bude perjanik (obećavši mu namjesništvo nad otokom koji će osvojiti) i obilazio Španjolsku u potrazi za viteškim podvizima u vrijeme kada je viteško doba postojalo samo u književnosti
- pustolovine završavaju premlaćivanjem don Quijotea, a ponekad i njegova perjanika
- nakon godina lutanja i neprilika, don Quijote prijevarom (dvojoj u kojemu pobijedeni mora poslušati naređenje pobjednika) biva uvjeren da se vrati kući.
- poslušna, odriče se viteštva, prihvaća svoje pravo ime, no brzo oboli i umire, obrativši se prije toga Sanchu riječima:
Oprosti mi, prijatelju, što sam te naveo da činiš ludosti kao i ja, i što sam te doveo u zabludu, u koju bijah zapao i sâm, naime da je bilo i da ima na svijetu skitnika vitezova.

(II. dio, 74. glava)

BISTRI VITEZ DON QUIJOTE OD MANCHE

ROMAN LIKA/ KARAKTERA

Pišući parodiju viteškog romana, Cervantes je stvorio novi tip romana – roman lika ili roman karaktera. U središte pozornosti nije postavio samo uzbudljivu fabulu, već lik don Quijotea, pojedinca sukobljena sa svijetom u kojemu živi.

TEMA

Sukob **uzvišenih ideala** pojedinca (don Quijote odlučno želi mijenjati svijet i ne odustaje od svojih namjera – idealizam) i **stvarnosti** (materijalizam).

LIKOVİ

Vitez **don Quijote** i njegov perjanik, priprosti seljak **Sancho Panza**, predstavnici su potpuno suprotnih, ali nerazdvojnih svjetova.

Don Quijote	Sancho Panza
<ul style="list-style-type: none"> • plemić u ulozu viteza • živi u svijetu mašte, viteštva • često postupa nerazumno, vođen je ludošću, dosljedan • ideali, uzvišeni, plemeniti ciljevi 	<ul style="list-style-type: none"> • seljak u ulozu vitezova perjanika • živi u stvarnosti • uvijek ga vode razum i priprosta mudrost • materijalni ciljevi, osobna korist

VITEZ TUŽNA LIKA – tragična dimenzija lika uvjetovana je **nesporazumom** – živi u prošlosti istodobno je smiješan i tragičan, uzvišen i dosljedan. Premda uvijek strada, ne odustaje od svojih namjera, uvijek iznova **juriša na vjetrenjače** – po njemu se takva osobina danas naziva *donkihotizam*.

STVARALAČKA BIOGRAFIJA

- romanopisac, novelist, pjesnik i dramatičar

POEZIJA: poema *Put na Parnas*

DRAME: *Alžirski događaj, Pedro de Urdemales, Opsada Numancije*

NOVELE: *Uzorite novele*, 1613. – **utemeljitelj novele** u španjolskoj književnosti (zbirka od 12 novela)

ROMANI: *La Galatea, Zgode Persilesa i Sigismunde, Bistri vitez don Quijote od Manche* (prvi dio 1605., drugi dio 1615.)

TRI TRADICIJE

VITEŠKI ROMAN ⇒ don Quijote je vitez koji se iz plemenitih pobuda upušta u niz pustolovina posvećenih plemenitoj gospi Dulcineji (ustvari priprostoj seoskoj djevojci)

PIKARSKI ROMAN ⇒ lik Sancha Panse odgovara liku pikara (Sancho je snalažljiv, mudar, prilagođava se okolnostima u kojima se nalazi)

PASTIRSKI ROMAN ⇒ pojedine su epizode smještene u idiličnu prirodu

CERVANTESOV POGLED NA SVIJET (podijeljenost)

IDEALIZAM	MATERIJALIZAM
POETIČNOST	POVIJESNOST
DUHOVNOST	TJELESNOST
STVARNOST	ILUZIJA
LUDOST	RAZBORITOST
DRAMA	KOMEDIJA
UZVIŠENO	GROTESKNO
UČENO	PUČKO
ARISTOKRATSKO	PLEBEJSKO

ZNAČENJE

- prvi moderni roman u svjetskoj književnosti u čijem je središtu psihološki složen, proturječan karakter u sukobu s okolinom
- originalno djelo koje pruža uzorke svih književnih rodova i vrsta (pučka i umjetnička lirski i epska poezija; pastoralna, sentimentalna, psihološka, pikarska i druga proza)

Znaj, Sancho, da čovjek nije ništa više nego i drugi čovjek ako ne čini više od drugoga. Samo one oluje što nas biju znakovi su da će se nabrzo razvedriti i da će sunce sinuti i na naša vrata; kako ne može biti ni zlo ni dobro trajno, iz toga slijedi da sada, gdje je zlo potrajalo dugo, dobro mora blizu biti. Nemoj dakle tugovati zbog nevolja koje mene stižu, jer tebe ne zapada ništa od njih.

(Iz Osamnaeste glave)